



JŪRMALAS PILSĒTAS DOME

Jomas iela 1/5, Jūrmala, LV - 2015, tālrunis: 67093816, fakss: 67093956; e-pasts: pasts@jurmala.lv, www.jurmala.lv

LĒMUMS Jūrmalā

2018.gada 27.aprīlī

Nr. 217
(protokols Nr.7, 1.punkts)

Par Jūrmalas pilsētas domes 2018.gada 15.marta saistošo noteikumu Nr. 10 "Par braukšanas maksas atvieglojumiem Jūrmalas pilsētas maršrutu tīkla pilsētas nozīmes maršrutos" precizēšanu

Jūrmalas pilsētas dome (turpmāk - dome) 2018.gada 15.marta domes sēdē pieņēma (protokols Nr. 4, 11. punkts) Jūrmalas pilsētas domes 2018.gada 15.marta saistošos noteikumus Nr. 10 "Par braukšanas maksas atvieglojumiem Jūrmalas pilsētas maršrutu tīkla pilsētas nozīmes maršrutos" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr.10), kas likumā „Par pašvaldībām” 45. panta otrās daļas noteiktajā kārtībā tika nosūtīti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – ministrija) atzinuma sniegšanai.

Dome 2018.gada 21.aprīlī ir saņēmusi ministrijas 2018.gada 21.aprīļa atzinumu Nr.1-18/3658 "Par saistošajiem noteikumiem" (turpmāk - atzinums), kurā izteikti šādi iebildumi:

[1.] ministrija lūdz pārskatīt saistošo noteikumu Nr.10 2.punktu, jo terminu skaidrojumos skaidro terminu, nevis regulē konkrētus jautājumus;

[2.] atbilstoši saistošo noteikumu Nr.10 3.4. un 5.1.2.apakšpunktam braukšanas atvieglojumu var saņemt persona no septiņu gadu vecuma, kas ir veikusi pakalpojuma apmaksu. Ministrija vērš uzmanību, ka pašvaldība publisko tiesību jomā nosaka braukšanas maksas atvieglojumus un tie tiek piešķirti administratīvā procesa kārtībā. Turklāt publiskās tiesības neatrodas privātā apgrozībā, līdz ar to pašvaldība nav tiesīga paredzēt maksu par braukšanas maksas atvieglojumu piešķiršanu. Ievērojot minēto, tiek lūgts svītrot saistošo noteikumu Nr.10 3.4.apakšpunktu, kā arī attiecīgi precizēt saistošo noteikumu Nr.10 5.1.2.apakšpunktu;

[3.] Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14.panta trešā daļas otrais teikums noteic, ka, nosakot braukšanas maksas atvieglojumus, par vienīgo kritēriju nedrīkst izmantot personas deklarēto dzīvesvietu. Savukārt saistošo noteikumu Nr.10 6.1.apakšpunkts paredz braukšanas maksas atvieglojumu Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā deklarētajām personām no 15 gadu vecuma līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanas vecumam (darbspējīgais vecums). Līdz ar to par papildus kritēriju personas deklarētajai dzīvesvietai ir noteikts personas darbspējīgais vecums. Ministrija secina, ka saistošo noteikumu Nr.10 6.1.apakšpunktā noteiktā mērķis ir apiet Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14.panta trešā daļas otrajā teikumā noteikto

ierobežojumu, jo personas darbspējīgais vecums kā kritērijs attiecas uz visām personām noteiktā vecuma periodā. Turklāt tiek norādīts, ka personas darbspējīgais vecums nav uzskatāms par kritēriju, kas pamato personu vajadzību pēc pašvaldības atvieglojuma, kas ir pamats jebkura atvieglojuma noteikšanai. Ievērojot minēto, ministrija lūdz svītrot saistošo noteikumu Nr.10 6.1.apakšpunktu;

[4.] ministrija lūdz precizēt saistošo noteikumu Nr.10 6.2.apakšpunktu, konkrēti nosakot, kuras personas šo noteikumu izpratnē ir uzskatāmas par pensionāriem, piemēram, personas, kuras saņem valsts sociālās apdrošināšanas pensiju likuma "Par valsts pensijām" izpratnē;

[5.] tiek lūgts svītrot saistošo noteikumu Nr.10 8.6., 14.6. un 17.5.apakšpunktu, jo paredzēto regulē Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 3.punkts.

Likuma "Par pašvaldībām" 45.panta ceturtā daļa noteic, ja saņemts ministrijas atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to daļas prettiesiskums, pašvaldības dome precizē saistošos noteikumus atbilstoši atzinumā norādītajam un publicē precizētos saistošos noteikumus. Ja pašvaldības dome nepiekrīt atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome savā lēmumā sniedz atbilstošu pamatojumu, kā arī publicē saistošos noteikumus. Saistošos noteikumus triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta ministrijai.

Dome ir izskatījusi atzinumā izteiktos iebildumus un secina, ka precizēs saistošos noteikumus atbilstoši iepriekš [1.], [2.], [4.] un [5.] punktos norādītajam. Savukārt par [3.] punktā minēto dome nepiekrīt ministrijas iebildumam un norāda šādu pamatojumu.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14.panta pirmā daļa noteic, ka pasažieris ir tiesīgs izmantot normatīvajos aktos noteiktos braukšanas maksas atvieglojumus maršrutu tīkla maršrutos. Minētā panta otrā daļa noteic, ka Ministru kabinets nosaka pasažieru kategorijas, kuras ir tiesīgas izmantot braukšanas maksas atvieglojumus maršrutu tīkla maršrutos, kā arī šo atvieglojumu izmantošanas kārtību un apmēru.

Savukārt minētā panta trešā daļa noteic, ka pašvaldībām ir tiesības noteikt braukšanas maksas atvieglojumus savā administratīvajā teritorijā, ja ar šo braukšanas maksas atvieglojumu noteikšanu pārvaldītājam radītos zaudējumus pilnībā kompensē no pašvaldības budžeta. Nosakot braukšanas maksas atvieglojumus, par vienīgo kritēriju nedrīkst izmantot personas deklarēto dzīvesvietu.

Kā konstatējams no atzinuma 3. punkta, tad ministrija ir izteikusi iebildumu par saistošo noteikumu Nr. 10 6.1. apakšpunkta iespējamo neatbilstību Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14. panta trešās daļas otrajam teikumam. No minētā faktiski ir secināms, ka ministrija ir vērtējusi tikai regulējumu, kas attiecas uz braukšanas maksas atvieglojumu Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā deklarētajām personām. Ministrija ir vērtējusi saistošo noteikumu Nr. 10 6. punktu un tā apakšpunktus, kuros jau detalizētāk ir uzskaitītas deklarēto personu grupas, vienlaikus neņemot vērā to, ka saistošajos noteikumos Nr. 10 ir noteikti vēl divi citi būtiski kritēriji, kas ir par pamatu atvieglojuma 100 % apmērā piešķiršanai vienreizējās biļetes iegādei. Proti, Saistošo noteikumu Nr. 10 3.2. un 3.3. apakšpunktā ir noteikts, ka braukšanas maksas atvieglojumus var saņemt persona, kurai Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā pieder nekustamais īpašums, un persona, kura ir Jūrmalas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā esošas izglītības iestādes izglītojamais līdz 24 gadu vecumam. Savukārt Saistošo noteikumu Nr. 10 5.1.2. apakšpunktā ir noteikts, ka pasažieriem, neatkarīgi no deklarētās dzīvesvietas, tiek piešķirts atvieglojums 100 % apmērā vienreizējās braukšanas biļetes iegādei, ja tas atbilst 3.2. vai 3.3. apakšpunktā minētajai

kategorijai. Līdz ar to arī citā pašvaldībā deklarēta persona ir tiesīga saņemt braukšanas maksas atvieglojumu Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, ja šai konkrētajai personai Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā pieder nekustamais īpašums vai arī persona ir Jūrmalas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā esošas izglītības iestādes izglītojamais līdz 24 gadu vecumam. No minētā secināms, ka Saistošajos noteikumos Nr. 10 nav noteikts viens vienīgs kritērijs – personas deklarētā dzīvesvieta, bet gan paredzēti vēl divi būtiski kritēriji, kas ir pilnībā nesaistīti ar personas deklarēto dzīvesvietu un ir par pamatu atvieglojuma 100 % apmērā piešķiršanai vienreizējās biļetes iegādei, dodot iespēju personām, neatkarīgi no personas deklarētās dzīvesvietas, saņemt braukšanas maksas atvieglojumu. Personas deklarētā dzīvesvieta ir tikai viens no pamata kritērijiem, kas ir noteikts Saistošajos noteikumos Nr. 10. Attiecīgi, ievērojot Saistošajos noteikumos Nr. 10 noteiktos kritērijus braukšanas maksas atvieglojuma saņemšanai, nav tiesiska pamata uzskatīt, ka Saistošajos noteikumos Nr. 10 kā vienīgais kritērijs braukšanas maksas atvieglojumu piešķiršanai būtu noteikts personas deklarētā dzīvesvieta. Braukšanas maksas atvieglojumi netiks piešķirti tikai un vienīgi, par pamatu ņemot personas deklarēto dzīvesvietu.

Izvērtējot atzinuma 3. punktā izteikto iebildumu, kas attiecas uz vienu no Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā deklarēto personu kategorijām, secināms, ka ministrija pēc būtības jau ir vērtējusi papildu kritērijus (iedalījumu) pamata kritērijam, lai gan no Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14. panta trešās daļas otrā teikuma šāda papildu kritēriju noteikšanas nepieciešamība nemaz neizriet. Termins „kritērijs” pēc būtības ir skaidrojams kā: „Noteicošā, būtiskā pazīme, pēc kuras (ko) vērtē, definē vai klasificē” (sk. <https://www.vardnica.lv/svesvardu-vardnica/k/kriterijs>); „Noteicošs, būtisks rādītājs, pēc kura vērtē, definē, klasificē” (Sk. <https://www.letonika.lv/groups/default.aspx?r=1107&q=krit%C4%93rijs&id=2060972&&g=1>) vai kā: „Noteicošā būtiskā pazīme, kas atšķir, norobežo priekšmetus, parādības” (sk. *latviešu valodas terminu skaidrojošā vārdnīca*, <http://www.tezaurs.lv/#/sv/krit%C4%93rijs>). Tādējādi, vērtējot Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14. panta trešās daļas otro teikuma vārdisko nozīmi, konstatējams, ka personas deklarētā dzīvesvieta nedrīkst būt vienīgā noteicošā pazīme vai noteicošais rādītājs, kas klasificētu un atšķirtu tos pasažierus, kuriem pašvaldība piešķir braukšanas maksas atvieglojumus, no tiem pasažieriem, kuriem pašvaldība nepiešķir braukšanas maksas atvieglojumus. Līdz ar to, lai ievērotu Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14. panta trešās daļas otrajā teikumā noteikto ierobežojumu, personas deklarētās dzīvesvietas kritērijam papildus ir noteikti vēl divi citi kritēriji, kas ir par pamatu braukšanas maksas atvieglojumu piešķiršanai un ir neatkarīgi no personas deklarētās dzīvesvietas adreses – personai Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā pieder nekustamais īpašums un persona ir Jūrmalas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā esošas izglītības iestādes izglītojamais līdz 24 gadu vecumam. Saistošo noteikumu Nr. 10 regulējums neparedz braukšanas maksas atvieglojumu piešķiršanu tikai Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā deklarētajām personām, bet gan paredz plašāku personu (pasažieru) loku, kuriem ir tiesības saņemt braukšanas maksas atvieglojumus, neklasificējot pēc personas deklarētās dzīvesvietas adreses. Attiecībā uz kritēriju par nekustamā īpašuma piederību pat netiek izvirzīti jebkādi citi papildu kritēriji, nenosakot detalizētākus nekustamā īpašuma īpašnieku iedalījumus. Saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14.panta otro daļu ir izdoti Ministru kabineta 2017.gada 27.jūnija noteikumi Nr.371 „Braukšanas maksas atvieglojumu noteikumi”, kas noteic pasažieru kategorijas, kuras ir tiesīgas izmantot braukšanas maksas atvieglojumus

maršrutu tīkla maršrutos, kā arī šo atvieglojumu izmantošanas kārtību un apmēru. No spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kas regulē sabiedriskā transporta nozari var secināt, ka atvieglojumi tiek piešķirti sociāli mazaizsargātām personu kategorijām (piemēram, personām ar invaliditāti, pirmskolas vecuma bērniem, vispārējās izglītības iestāžu skolēniem, bāreņiem u.c.).

Līdz ar to saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14.panta trešo daļu pašvaldība ir tiesīga noteikt atvieglojumus, vadoties pēc līdzīga principa. Papildus saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 21.panta otro daļu domes darbībai un lēmumiem ir jābūt maksimāli lietderīgiem. Tātad pirms tiek noteikti braukšanas maksas atvieglojumi noteiktai personu kategorijai, pašvaldībai ir jāpamato personu kategorijā esošo personu vajadzība pēc šāda atvieglojuma.

Saistošo noteikumu Nr.10 6.1.apakšpunkts noteic, ka Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā dzīvesvietu deklarētajiem pasažieriem, kas ir darbspējīgā vecumā, t.i. no 15 gadu vecuma līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanas vecumam vienreizējās biļetes iegādei tiek piešķirti atvieglojumi 100% apmērā sabiedriskā transporta maršrutos 1., 2., 3., 4. un 6., saņemot Iedzīvotāju karti un veicot autorizāciju pie elektroniskā datu nolasītāja sabiedriskajā transportlīdzeklī.

No iepriekš minētā regulējuma izriet, ka saistošo noteikumu Nr.10 6.1.apakšpunktā papildus personas deklarētajai dzīvesvietai ir noteikts kritērijs - personai jābūt darbspējīgā vecumā, kas ir no 15 gadu vecuma līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanas vecumam.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 1.panta 31.punkts noteic, ka darbspējīgs vecums ir personas dzīves posms no 15 gadu vecuma līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamajam vecumam. Atbilstoši domes rīcībā esošajai informācijai 2017.gadā 51% no kopējiem sociālo pabalstu saņēmējiem ir personas, kas ir darbspējīgā vecumā, no kā secināms, ka šīm personām nav pietiekami ienākumi, lai nodrošinātu ikdienas pamatvajadzības bez pašvaldības palīdzības.

Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumi Nr.32 “Noteikumi par sociāli mazaizsargāto personu grupām” nosaka personu loku, kuras atbilst sociāli mazaizsargāto personu grupas statusam. Faktiski minētajos Ministru kabineta noteikumos ir iekļautas personas, kas liela daļa var būt darbspējīgā vecumā, jo dažādu iemeslu dēļ īslaicīgi vai ilglaicīgi nav darba tiesiskajās attiecībās utml. Darbspējas vecums automātiski nenorāda uz to, ka personas ir ekonomiski aktīvi iedzīvotāji un tādējādi personām nav nepieciešami noteikta veida atvieglojumi, bet gan kategorijā ietilpst personas, kas ir mazaisargātākas, piemēram, jaunieši pēc 25 gadu sasniegšanas, kas pēc izglītības iegūšanas uzsāk darba gaitas, trūcīgas personas, kuras dažādu apstākļu dēļ īslaicīgi vai ilglaicīgi ir finansiāli grūtā situācijā, gan arī pirmspensijas vecuma personas, kuras ir īpaši pakļautas, piemēram, bezdarba riskam. Konkrētajā gadījumā saistošo noteikumu Nr.10 regulējumā nav iekļauts sociālo grupu iedalījums, kurām būtu piešķirami dažāda veida atvieglojumi. Vienlaikus šie atvieglojumi pašvaldībā ir nepieciešami, lai būtu nodrošināta pakalpojumu pieejamība gan bērniem, gan to vecākiem, vecvecākiem, auklēm, jauniešiem, kas ir vecāki par 25 gadiem un atbalsta saņemšanai situācijās, kas nav iepriekš paredzamas.

Satversmes 91.pants noteic, ka visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas. Vienlīdzības princips liedz valstij izdot tādas tiesību norma, kas bez saprātīga pamata pieļauj atšķirīgu attieksmi pret personām, kas atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos. Vienlīdzības princips pieļauj un pat prasa atšķirīgu attieksmi pret personām, kas atrodas atšķirīgos apstākļos, kā arī pieļauj atšķirīgu attieksmi pret personām, kas

atrodas vienādos apstākļos, ja tam ir objektīvs un saprātīgs pamats. Vienlīdzības princips pieļauj diferencētu pieeju, ja tā demokrātiskā sabiedrībā ir attaisnojama. Vienlīdzības principam jāgarantē vienotas tiesiskās kārtības pastāvēšana (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2012. gada 21. jūnija sprieduma lietā Nr. 2011-20-01 secinājumu daļas 15. punktu*). No minētā izriet, ka nevienlīdzīga attieksme ir jāattaisno. Satversmes tiesa, interpretējot Satversmes 91.pantu, ir atzinusi arī, ka vienlīdzības princips liedz valsts institūcijām izdot tādas normas, kas bez saprātīga pamata pieļauj atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas vienādos apstākļos (*sk. Satversmes tiesas 2001.gada 3.aprīļa sprieduma lietā Nr.2000-07-0409 secinājuma daļas 1.punktu un 2008.gada 29.decembra sprieduma lietā Nr.2008-37-03 7.punktu*).

Domes ieskatā kritērija “personas darbaspējīgā vecumā” izmantošana veicina vienlīdzības principa ievērošanu un gādā par vienlīdzīgu iespēju radīšanu visām sabiedrības grupām, pat, ja formāli tās neatbilsts Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumos Nr.32 “Noteikumi par sociāli mazaizsargāto personu grupām” noteiktajam.

Arī ministrija ir uzsvērusi, ka pašvaldībai ir tiesības noteikt braukšanas maksas atvieglojumus noteiktām personu kategorijām, tomēr tām ir pienākums pamatot atšķirīgo attieksmi pret kādu noteiktu iedzīvotāju grupu. Un šim pamatojumam par atvieglojumu piešķiršanu ir jābūt balstītam uz apstākļiem, kas tiešā veidā ir saistīti ar šo personu vajadzību pēc braukšanas maksas atvieglojumiem (*sk. http://www.varam.gov.lv/lat/aktual/preses_relizes/?doc=23817*).

Ievērojot Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumu Nr. 299 “Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 2.punktu un domes 2009.gada 26.februāra saistošos noteikumus Nr. 5 “Kārtība, kādā ģimene vai atsevišķi dzīvojoša persona atzīstama par maznodrošinātu Jūrmalas pilsētā” 3.1. punktu, pašvaldība izvērtē statusa piešķiršanas pamatotību un personas atbilstību noteiktam materiālajam stāvoklim un konkrētam ienākumu līmenim. Šajā gadījumā, izdalot atsevišķi maznodrošinātās un trūcīgas personas, pašvaldība rada situāciju, kurā personas, kaut minimāli pārsniedzot gan valstī, gan pašvaldībā noteikto ienākumu un materiālo stāvokli, nevar saņemt nepieciešamos atvieglojumus. Pēc būtības personas, kuras ienākumi un materiālais stāvoklis par pāris eiro pārsniedz normatīvajos aktos noteikto, ir vienlīdzīgā situācijā ar personu, kura atbilst noteiktajiem kritērijiem, tomēr nosakot, piemēram, atvieglojumus konkrēti ģimenei vai atsevišķi dzīvojošai personai, kas atzīstama par trūcīgu vai maznodrošinātu veidojas atšķirīga attieksme līdzīgos apstākļos.

Dome norāda, ka, lai ievērotu vienlīdzības principu pret pašvaldības iedzīvotājiem un nediskriminētu tos pēc statusa, veselības vai materiālā stāvokļa šī kritērija, mērķis ir neizcelt atsevišķas personu grupas, bet vienlīdzīgi piešķirt atvieglojumus personām, kurām tie ir nepieciešami.

Šāds regulējums mazina gan personu vēlmi mākslīgi piederēt kādai konkrētai personu kategorijai, gan arī mazina iespēju, ka persona mēģinās iegūt un uzturēt noteiktu statusu, ar mērķi gūt no tā izrietošos labumus, piemēram, iegūt vai saglabāt maznodrošinātās vai trūcīgas personas statusu, mēģinot slēpt ienākumus vai izvairoties iesaistīties darba tirgū.

Tāpat dome norāda, ka atbilstoši Valsts pārvaldes likuma 10.panta sestajai daļai valsts pārvaldei ir pienākums vienkāršot un uzlabot procedūras privātpersonām. Izdalot katru mazaizsargāto personu, tiek palielināts administratīvais slogs un atvieglojumu piešķiršanas procedūra tiek padarīta smagnēja gan personām, gan pašvaldībai. Atvieglojumu saņemšanas brīdī personām ir jāpierāda sava statusa esamība, sagatavojot attiecīgos dokumentus atvieglojuma saņemšanai. Pēc atvieglojuma saņemšanas, personas

statuss var būt īslaicīgs, piemēram trūcīgas vai maznodrošinātas personas un attiecīgi personai, kamēr tiek izskatīts jautājums par atkārtota statusa piešķiršanu atvieglojums sabiedriskajā transportā nepienāktos, lai gan tas ir nepieciešams pieejamo pakalpojumu saņemšanai pašvaldībā.

Atbilstoši Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk - NVA) datiem īpaši bezdarba riskam ir pakļauti jaunieši vecumā no 15 - 29 gadiem, kas ir 18% no kopējā Jūrmalas bezdarbnieku skaita un personas pirmspensijas vecumā no 50 gadiem, kas ir 27% no kopējā Jūrmalas bezdarbnieku skaita. Šīs personas ir darbspējas vecumā, bet formāli nav sociāli mazaizsargāto personu grupā, tomēr vairums gadījumos faktiski atrodas vienlīdzīgā situācijā ar citām personām. Pašvaldības piešķirtais atvieglojums personai sabiedriskā transporta lietošanai šādās situācijās ir izšķirošs, lai, piemēram atvieglotu saņemt tai pienākošos pakalpojumus un paaugstinātu savu konkurētspēju darba tirgū.

Jūrmalas pilsētas ģeogrāfiskais novietojums ir atšķirīgs no lielākā vairuma Latvijā esošu pilsētu. Jūrmala robeža ir gar Rīgas jūras līča piekrasti un pilsēta ir 34 kilometrus gara. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz šī gada 1.janvārī, Jūrmalā bija deklarēti 57 044 iedzīvotāji, no kuriem vairāk kā 25 000 iedzīvotāji deklarēti Kauguros, Slokā un Kaugurciemā, kas ir visblīvāk apdzīvotās pilsētas apkaimes tās Rietumu daļā.

Jūrmalas pilsētas centrālajā daļā (Dubulti, Majori, Bulduri) lielākoties ir izvietotas viesnīcas un restorāni, tūrisma un atpūtas objekti, kā arī citi pakalpojuma sniedzēji, kas ir svarīgi Jūrmalas pilsētas kā tūrisma un kūrorta vietas attīstībai. Ņemot vērā minēto Jūrmalas pilsētas ģeogrāfisko izvietojumu, svarīgi tūrisma objekti un uzņēmumi izvietoti arī citās pilsētas daļās, kuras ir vismaz 20 km attālumā no blīvāk apdzīvotās Jūrmalas pilsētas daļas - Kauguriem, Slokas un Kaugurciema, piemēram, Semarah Hotel&Spa Lielupē, Līvu akvaparks Lielupē, kā arī citi lieli uzņēmumi, kas nodrošina darba vietas

Sobrīd liela daļa iedzīvotāju no šīm apkaimēm dodas uz darbu Rīgā, kamēr Jūrmalas pilsētas domes 2016.gadā veiktās Jūrmalā strādājošo uzņēmēju aptaujas rezultāti norāda, ka 56% uzņēmējiem darbaspēka nepietiekamība ir uzņēmējdarbībai traucējošs aspekts. Uzņēmēju konsultatīvā padome sanāksmes laikā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru 2017.gada nogalē norādīja, ka darbaspēka pieejamība Jūrmalas pilsētā ir nepietiekama un Jūrmalas uzņēmējiem nākas meklēt darbiniekus ārpus Jūrmalas pilsētas robežām, visbiežāk Rīgā.

Braukšanas maksas atvieglojumu piešķiršana Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā dzīvesvietu deklarētajiem pasažieriem, kas ir darbspējīgā vecumā, t.i. no 15 gadu vecuma līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanas vecumam viens no mērķiem ir veicināt Jūrmalas pilsētas iedzīvotāju nokļūšanu darba vietās Jūrmalas pilsētas teritorijā esošajos uzņēmumos. Tas pats attiecināms uz darbaspēka motivācijas paaugstināšu strādāt Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā esošajos uzņēmumos.

Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem, vidējā bruto darba algas samaksa 2017.gadā Rīgā bija 1124 eiro, Jūrmalas iedzīvotājs vidēji saņem 827 eiro, kas ir par 297 eiro zemāka. Liela daļa Jūrmalas iedzīvotāju izvēlas strādāt tuvumā esošajā Rīgā, kur darba samaksa ir lielāka. Personai, izvēloties darba vietas atrašanās vietu, pamatā izšķirošais kritērijs ir attālums no mājām un ceļa izdevumi. Pašreizējā situācijā, Jūrmalas iedzīvotāji dodoties uz darbu Rīgā, izmanto vilciena pakalpojumus. Maršrutā Sloka-Rīga-Sloka, iegādājoties mēneša biļeti darba dienām vidēji iztērē 54,34 eiro. Papildus finanšu līdzekļi nepieciešami izmantojot sabiedrisko transportu Rīgas pilsētas robežās, kur mēneša biļetes cena darba dienām vienā maršrutā ir 30 eiro. Līdz ar to sniedzot iespēju pašvaldības iedzīvotājiem darbspējas vecumā nokļūt darba vietā pilsētas robežās bez

maksas, iedzīvotāji tiek motivēti darba vietu atrast pilsētas teritorijā, ietaupot ceļā pavadīto laiku un finanšu līdzekļus, kas var tikt iztērēti ģimenes vajadzībām, piemēram, nodrošinot mācību līdzekļu iegādi bērniem.

Tāpat dome norāda, ka, ņemot vērā iepriekšminēto iedzīvotāju izvietošanu, dažādās pilsētas daļās, piemēram, Kauguros, Ķemeru ir ierobežota pakalpojumu pieejamība.

Veselības aprūpes pieejamība ir viena no pašvaldība autonomajām funkcijām, un sniedzot atvieglojumu braukšanas maksai pilsētas maršruta autobusus, tiek sniegta iespēja bez papildus šķēršļiem apmeklēt nepieciešamos veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējus pilsētas administratīvās teritorijas robežās.

Savukārt Izglītības likuma 17.panta pirmajā daļā ir minēts, ka pašvaldībai ir jānodrošina bērna izglītība dzīvesvietai tuvāk pieejamajā izglītības iestādē. Pašvaldība saskaras ar izaicinājumu nodrošināt bērnu izglītību tuvāk dzīvesvietai, jo pilsētas blīvāk apdzīvotajās apkaimēs, piemēram, Kauguros, trūkst vietas pirmsskolas izglītības iestādēs, tādēļ pašvaldība, lai nodrošinātu bērnu nokļūšanu izglītības iestādēs, uzskata par nepieciešamību nodrošināt transportu gan bērnam, gan viņa pavadonim.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta sestā daļa noteic, ka vecākiem vai personai, kuras aprūpē bērns nodots, ir pienākums neatstāt bērnu līdz septiņu gadu vecumam bez pieaugušo vai personu, ne jaunāku par 13 gadiem, klātbūtnes. Tas nozīmē, ka, lai bērna likumiskais pārstāvis nogādātu bērnu izglītības iestādē, personai ir jāizsver ekonomiskās iespējas bērna nogādāšanai izglītības iestādēs. Tas pats attiecināms uz interešu un profesionālās ievirzes izglītību.

Jūrmalas Bērnu un jauniešu interešu centrs, Jūrmalas Mākslas skola un Jūrmalas Mūzikas vidusskola, kas ir vienīgās šāda veida pašvaldības dibinātas interešu izglītības iestādes Jūrmalā, atrodas pilsētas centrālajā daļā, uz kurām dodas izglītojamie iegūt papildus izglītību no apkaimēm pilsētas austrumu un rietumu daļā. Liela daļa izglītojamo mācības šajās izglītības iestādēs uzsāk no 6 - 7 gadu vecuma un šajā vecumā bērni iestādēs tiek nogādāti ar pavadoni (māte, tēvs, vecvecāki vai aukles) starpniecību un, lai atslogotu un nodrošinātu iespēju bērniem iegūt izglītību sev interesējošā jomā, pašvaldība uzskata, ka tai ir pienākums nodrošināt bezmaksas transporta pieejamību, bērna nogādei izglītības iestādēs, līdz ar to tādā veidā tiek sniegts atbalsts ģimenēm ar bērniem pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamībai.

Izvērtējot pakalpojumu pieejamības iespējas, dome norāda, ka NVA Jūrmalas filiāle atrodas Bulduros. NVA mērķis ir īstenot valsts politiku bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu atbalsta jomā. Lai nodrošinātu tai noteikto uzdevumu izpildi, t.i., sniegtu pakalpojumus bezdarbniekiem, darba meklētājiem un bezdarba riskam pakļautām personām, NVA īsteno vairākas aktivitātes, t.sk., bezdarbnieku reģistrācija, konsultācijas, apmācības un tml., kas prasa iedzīvotāja klātbūtni filiālē.

Lai personas spētu nodrošināt NVA noteikto uzdevumu izpildi un iespējas saņemt NVA sniegtos pakalpojumus, pašvaldības mērķis ir maksimāli neierobežot Jūrmalas pilsētas iedzīvotāju, kas deklarēti pilsētas rietumu daļā (Ķemeri, Sloka, Kauguri), jo personām, kurām ir bezdarbnieka statuss ir ierobežoti finanšu līdzekļi, lai nokļūtu līdz NVA.

Tāpat vērojama uzmanību, ka ministrijas arguments, ka “darbspējas vecums” attiecas uz visām personām noteiktā vecuma grupā ir tikpat līdzvērtīgi attiecināms uz kategoriju “pensionāri” – personas, kuras ir sasniegušas vecumu valsts vecuma pensijas saņemšanai, jo atbilstoši domes datiem Jūrmalas pilsētas pašvaldībā ir tikai par 34%

vairāk darbspējīgo personu kā pensionāru. Arī ministrija ir uzsvērusi, ka sabiedriskā transporta pakalpojumam ir jābūt pieejamam vienlīdzīgi visiem iedzīvotājiem. Izvērtējot saistošajos noteikumos iekļautās normas, un secinājusi, ka, nosakot braukšanas maksas atvieglojumus sabiedriskajā transportā konkrētām personu kategorijām, ir pārkāpts cilvēku vienlīdzības princips, kas ir viena no cilvēku pamattiesībām (sk. http://www.varam.gov.lv/lat/aktual/preses_relizes/?doc=23817).

Atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 19.decembra noteikumu Nr. 760 "Noteikumi par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda ieņēmumiem un to sadales kārtību 2018. gadā" 1.pielikumam Jūrmalas pilsētas pašvaldība pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fondā veiks maksājumu 12 308 265 eiro apmērā, kas ir otrā lielākā summa pēc Rīgas pašvaldības finansējuma. Tas liecina par to, ka Jūrmalas pilsētas pašvaldība piedalās stabilas pašvaldību finanšu sistēmas nodrošināšanā. Gan šobrīd esošie, gan plānotie pašvaldības piešķirtie braukšanas maksas atvieglojumi pilnībā tiek un tiks kompensēti no Jūrmalas pilsētas pašvaldības budžeta. No tā izriet, ka pašvaldībai ir pietiekama finansiālā kapacitāte piešķirto braukšanas maksas atvieglojumu kompensēšanai un nav pamata uzskatīt, ka situācija varētu mainīties.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 45. panta ceturto daļu, Jūrmalas pilsētas dome nolemj:

Precizēt Jūrmalas pilsētas domes 2018.gada 15.marta saistošos noteikumus Nr. 10 “Par braukšanas maksas atvieglojumiem Jūrmalas pilsētas maršrutu tīkla pilsētas nozīmes maršrutos” atbilstoši ministrijas 2018.gada 21.aprīļa atzinuma Nr.1-18/3658 “Par saistošajiem noteikumiem” 1., 2., 4. un 5.punktā norādītajam un publicēt saistošos noteikumus likumā „Par pašvaldībām” 45. panta piektās daļas noteiktajā kārtībā.

Priekšsēdētājs

G.Truksnis